

Wrestjonarjuż,
w sprawie Akademii nauk i sztuki

A

Nazwa miejscowości: Sierbiowa Powiat: Sanok
Ludność: Polacy, Rusini - Łydzi
150 1044 11

Ludność ruską nazywa siebie: Rusyn, lub Rusnak. Przed
wijną wiatową, w Sierbiowie tylko jeden gospodarz, niejaki
Nehrebesczi mianował się „Ukraincem”. Podczas gło-
szenia na posta, on sam jeden głośniał na posta z party
ukrain'skiej, podczas gdy wszyscy inni głośniałi je-
dnogłośnie na posta ruskiego kurjaczowicza. Wszy-
scy tak głośniałi, jak im kazał sif. tak. Wówczas z wy-
jątkiem Nehrebesczkiego, który głośniał na Ukrain-
ca. Za tego jego i trzech tegoż nazywał „Ukraincami”,
tak, że gdzie przychodzi do sprawy ze skargą, że sam
i trzema nazywa „Ukrainiec”. Tak było przed
wijną wiatową. Teraz za Polaki - nieco zmieniło
się. Starsza generacja nie nazywa się nadal swą fra-
ziadłowską nazwą: Rusyn, względnie Rusnak, Ruska
młodzież atoli pod wpływem agitacji, prasy nadsy-
łanej - tu i ówdzie daje się słyszeć „Ukrainiec”,
a nawet kilkunastu osobników znalazłoby się we wsi,
którzy zapodali by się za „Ukraincami”. Wkrótce
racie będzie to ilość znikoma. Termin „Lemko”,
w Lub. wsi wcale nie jest używany i to nazwa „Lemko”
nie oznacza swą narodowości, a nawet uważa ją za
gardliwym mianem, wysmiewającym go. Ter-
min „Lemko” „Lemkowszczyzna” jest nazwą księstwa,
stwierdza dla oznaczenia geograficznego powiatu,
gdyli - Rusini nie ze swajda, gwarą ruską i nara-
dą nazwa „Lemko” swą narodowości nie oznacza.
Tak samo termin „Starorusin” nie ma prawa
powyższości w „Lub. wsi” -

- 2) Wzrost ciała, kształt głowy i twarzy - proporcjonalnie
kolory włosów, kolor ciemny blond, nosy - pro-
stokątne, węższe podwinięte (walek) oczy - jasno-niebieskie
- 3) Narodowości oznaczają, wedle wyznawstwa; kto
chodzi do kościoła jest Polakiem, kto chodzi
do cerkwi, jest Rusinem - zatem sym. kat
150, gr. kat 1044. Gospodarze rolni mają
do 1 do 6 morgów ziemi, średniej jakości,
nie ma ciężkich glin, ani piaskowatej gleby.

Sienciawa należą do pierwszych miejscowości, gdzie naj-
więcej uprawiają cebuli i czosnku - przyznać tre-
cednie bardzo starannie chodzą boso tych roślin
i wynoszą czasem znaczne sumy pieniędzy za nie
i sprzedają temu norwieżydatki gospodarstwie
Hładyja, Kowice, Krowy - Siniwie i Drób. Krowy nie
wyrabiają jako siły przetrzymują, tylko Kowice. Przynajmniej
"Imięwronki" nazywają, powracając na Kowice
Co do parafii miejscowości, to nie ma żadnego
napisów, kronik, dziełi starsze opowiadają,
że bardzo bardzo dawno było wielkie jezioro -
stało i od swojej wody tegoż jeziora nazwa
Siniwie, po rusku "Cisława". Nazwa
"Sienciawa" zatem nie jest prawidłowa - wim-
sz pisac "Siniawa", w myśl legendy sinej
wody...

4) Ludność środowiska wiata jezyskiem ruskim
i tegoż nazywa z akcentem, tembowstwie
względnie polskim np. žena, pacia, tela,
baran, motoko z przymiesza, nieco pol-
skich stał np. sędzia, zamiast sędzia,
ksiarka, zamiast knyżka - zresztą lud-
ność wiata polskim jezyskiem dobrze
chętnie na nim rozmawia, gdy ktokol-
wiek na nim do niej się wraca.

Niektóre rym. kat., szczególnie miejsca
na matreistwa rozmawiają w domu po rusku.
Jagiegoś antagazmu, nienawisci między
rym. kat., a gr. kat. niema, mówią sobie
przykle, to jeden ten Bóg. Wurozyste swię-
ta rym. kat. obradku, jak Boie Nat., wielkawe
wielu gr. kat. idzie do kościoła i wstrzymują
się od ciwskich prac jezycnych.
Język ortostanki ^{tembowstwie} pod względem fonetycznym
nie odpowiada prawrze, Nigdzie na tem
Kawerynie nikt nie mówi po rusku: god
boi idam, wotf - tylko dim, wit.
Ludzie nie wymawiają w przetrzym czasie

miastach jest: Pyramida, Sana, Lasso, Buhoraso
 Varasno, Jasto, a nawet do Tazra i Tarnawa
 Straj ludowy prawie ze zagina, miedza gona
 ja ubiera sie, ^{tylko} po miastku. Harsi nosza, jeszce
 koszule konoplane lub linciane ktore to rowniez dost
 sa, rozporozczeniu szeregolnie konopie. Pomnie
 chwycata, ulicnaja sie po miastku z wyjedaniem
 starszych kobiet, ktore nosza jeszce farduchy lincia-
 ne lub linciane. Chaty skladaja sie przewaznie z drewna
 ubitajci mieszkalnych: piekarni (kuchni) i izaly. Wro-
 ty domowe skladaja sie ze stonu i tak dookola chaty
 w niektorych chatkach sa 1-2 kresla. Chaty zewnatrz
 smaruja rapem lub olejem i wapnem, wewnatrz woda.
 biala, firankami z papieru i upieczaja, roznemi
 ornamentacjami po suficie i scianach. W chatkach jest
 dadek cygla, piara, bieliazna w dr. "kwarbach"

6) Ludzie wierza, ze po smierci w pierzgu wiecej przychodzi dusza
 zmarlego do chaty i robi jadziek stuki lub otwory drzwi. Wierza row-
 niaznie ze podkrozi przepuść mleko lub zabrac i nawał wymieniana jedyn.
 kobiety, ktora paliara mleko karawau, d. x. ze zmniejsza, podaj
 mleka. Gotuja nawet sepiłki w wawie precis Chorowicy, gty
 maja ja kolki wawie, ile tych sepiłek. Harsi sa poborini, miedza
 podolewie, powajone, precis dluizte komunianem, iateismem.
 Brerowicie kobiety biora urias jenera w odpuatach. Wierza jeszce
 w "uroki". Lekarza wawaj, gty jwi b. chory pacjent. Ztylki
 udaja sie w chorobach do "matewen" - zabawie na braric Gornej
 lub w Piesku, a nawet jezdzia do ciorpa "w Trewniwie, d. x.
 lewy roznemi wianami. Nektore choroby bydlacy daja
 "zdrignyrac". Ma byc babca w girach, ztop sie w budawach,
 kadece umie "zarignac" precis ukroceniu zimji...
 Chorzy daja "mleka, busni, herbacie, a nawet scinaja kure, gty
 jwi nie wie moie jeni... Rozporozczeniu jest we woi operacja
 jodu, a nawet jed we woi "operatorka- adawerwa", do ktorej uogona
 jez z roznym miedzawoi: kobiety i sudaja nadanku i czasem je
 sie udaje "operacja", lub odzyla na drugi swiat... Operatorka-
 adawerwa "podraji sie jednak wymingaj od wazy... W tych
 swiach inna "operatorka" wyleczyta jakas mowa, kobiety z Chorow-
 tam ze umowa, a "operatorka" zabrano do areostu...
 7) Okre wawisł wiywaja, roznym przewidom i przydomom. Harsi
 podra wawaj sie jenera stawami: Stawa Sana Chrypli - miossi
 jwi podra wawaj sie: "Dobrydas" - we woi jest czystelnia kawa
 zkiego - swiatalnosci jej agrawiraj sie tylo na czystelnia gacz
 lub w jowieni i pora zimowa na czystelnia kawa. Przedstawia
 nie mowa userwie, albaniem miossier precis dluizta duchem
 Komunisty czno-ateistyczny ubraimstom i odmawia innyeli
 i dobre nastawicuzeli do czystelnia. Jest i kooperatyma "Nabija"
 i straz poratka - w tym jej jednak wiecej ujemy, niz do latki na
 ludzkie - wzytko precis dluizte komunianem!

crasou nishai: "pysat, crypted, robyt, tyldo
pysaw, crypted, robyt".

"Pod względem etymologicznym myrany tam-
sa, kile pisane, albowiem samogłoski be-
po, k, x, r, u, y, m, nie piere sie. W biał-
ru "temburzdin" np. myrar, "npezugem" raz
jest pisany przez "u", drugi raz, "npezugem"
przez "u". Niektóre myrany, jak "Sesauca"
"Sporiowca" są specjalnością miejscowej
ludności Koio Golic, i ludność Koio Pymow-
sa Sabawyle nie wipos. Język temburzdin
jest gwara, odciwieniem języka ruskiego i tra-
dno w szkole na nim uczyć, a reszta, sama
ludność ruska (temburzda) jest niezadowol-
na z tego czytania temburzdin i to od Gor-
lic i Kryuciu. Nicimam nie chce, by go uczyli
w szkole na jego gwara, tylko reszta języka
kaszubskiego, literackiego.

5) uprawiają, duro cebuli, czosnku, sieja, żyto, pszenicę, jęcz-
mień jary i gnie miedzie osimny, wies, z wódzanych
ziemiach, buraki, marchew, dość już napowręchano.
na uprawa soi. Tatarzki (bracki) nie uprawiają. Co do
ryb w reze wisiobu wymieniać należy: karasia, mie-
fusa, triskawka, śliza, jareca, surma, maumskaj,
które łowią psiachtami, listkami, sakami. Hodują
krowy, kanie. Ziemiach sadza, najwięcej, za pińgiem.
Wiznają do uprawy pół pińga, brany, brąjają się już i
malce. Także są w wizniu pińgi do będyrawia ziemia.
Rau. Ludność spozyna ziemiach z "bandurami" jedzą
sambore duszone z ~~palnikiem~~ lub jako zupy. Gotują pierogi
i spozynają je z masłem, łopionem lub stawina, także
jedzą pieczone pierogi. Gotują także tak zw. "nikanki"
t. j. brąjany rodzaj makaronu. Kapusto, spozynają najwię-
cej z jarola. Mięsa radno wiznają, chyba na wielki o-
sta. Ludność najmuje się przygodnie cięsielką, szew-
stwem, kowalstwem, stolarstwem i bednarstwem.
Wielu jest w wsi handlowy konim, swinnim
ziemiakami, zboriem, cebula, wosobkiem, nawet
handluje malinami i wyjeżdżają, po oliczonych

Dalszy ciąg kwestionariusza
w sprawie badania środowiska.

Siemianowa

1. Na terenie tejżej miejscowości nie ma rzytków sztuki malarskiej ani architektury.
2. Bogactw naturalnych brak.
3. Miejscowości ma dwie organizacje społeczno-osiwiatowe: czytelnia T.S.L. i czytelnia im. Karkowskiego. Czytelnia T.S.L. ma 25 członków-Polaków. Działalność czytelnii jest aktywna, stopniowo rozwijająca się. Natomiast działalność czytelnii im. Karkowskiego jest bierna. Ma 25 członków.
4. Ośrodków kulturalnych nie ma.
5. Z organizacji gospodarczych jest jedna kooperatywa ukraińska. Jest to jedyna z pozostałych organizacji ukraińskich na terenie Siemianowy. Działalność jej w kierunku gospodarczym jest słaba i ogranicza się tylko do sklepu towarów mieszanych, którego rozwoju nie widać. W sklepie jest zainstalowany odbiornik radiowy, przy którym skupiają się różni słuchacze.

6
20

6). Czytelność wśród ludności jest bardzo słaba. W porze zimowej poszukiwane książki do czytania są, ale brak jest biblioteki. Rusini i Ukraińcy chętnie czytają książki polskie.

Z piśmi gospodarskich czytany jest tylko w czytelnicy F.S.L. „Plau”. Z gazet czytelnicy F.S.L. czytają „Hilko polanin”, a kilku Ukraińców czyta „Nas Łenka”. Czytelnicy F.S.L. posiada bibliotekę wędrowną. Czytelnicy in. Kaczkowskiego ma bibliotekę, która nie jest czynna.

7). Przez miejscowość prowadzi droga wiejska i częściowo droga powiatowa. Obydwie są w złym stanie. Najbliższe miasto powiatowe Sarok jest odległe o 25 km, odległość od kolei 6 km. Do najbliższego kościoła jest 1 km.

8). Rozwój miejscowości pod względem turystyczno-wędrowiskowo-wypoczynkowym nie jest na razie tutaj przez nikogo przewidywany.